

Advies nr. 07/2020 van 31 januari 2020

Onderwerp: Ontwerpbesluit van de Waalse regering tot uitvoering van de artikelen 25 en 72 van het decreet van 8 februari 2018 betreffende het beheer en de betaling van de gezinsbijslagen, tot vaststelling van de voorwaarden en termijnen voor de aansluiting bij een kinderbijslagfonds en van de aanvullende opdracht van het Openbare fonds (CO-A-2019-211)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit" genoemd);

Gelet op de wet van 3 december 2017 *betreffende de wet tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG" genoemd);

Gezien Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG" genoemd)

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVP" genoemd)

Gelet op het verzoek om advies van Valérie Debue, minister bevoegd voor de kinderbijslag, dat op 29 november 2019 is ontvangen;

Gelet op de aanvullende informatie die verkregen werd op datum van maandag 16 december 2019;

Gezien het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Heeft op 31 januari 2020, het volgende advies geformuleerd:

I. Onderwerp en context van de aanvraag

1. De Minister van het Waals Gewest bevoegd voor de kinderbijslag (hierna "de aanvrager") vraagt het advies van de Autoriteit over haar ontwerpbesluit tot vaststelling van de uitvoeringsvoorschriften en termijnen voor de aansluiting bij een kinderbijslagfonds en de uitvoeringsvoorschriften van de aanvullende opdracht van het Openbare fonds.
2. Deze aanvullende opdracht bestaat erin te zorgen voor de automatische toekenning van het recht op kinderbijslag. Artikel 25 van het decreet van 8 februari 2018 betreffende het beheer en de betaling van de gezinsbijslagen geeft de regering de bevoegdheid om de voorwaarden ervan te bepalen. Dit is het onderwerp van het ontwerpbesluit dat voor advies wordt voorgelegd.
3. Alleen hoofdstuk 3 van het ontwerpbesluit roept opmerkingen op over de algemene beginselen van de bescherming van persoonsgegevens, namelijk wat betreft:
 - i. de vaststelling van de verwerkingen die nodig zijn bij de opdracht van het opsporen van kinderen voor wie geen recht wordt aangevraagd;
 - ii. het kadaster dat in dit kader wordt gebruikt;
 - iii. toegang tot het rijksregister voor de uitvoering van deze opdracht.

II. Onderzoek

a. Bepaling van de gegevensverwerkingen die nodig zijn voor het opsporen van kinderen voor wie geen recht op kinderbijslag wordt aangevraagd

4. Hoofdstuk 3 van het ontwerpbesluit heeft betrekking op de aanvullende opdracht van het Waals openbaar kinderbijslagfonds, dat volgens de bepalingen van artikel 25 van bovengenoemd decreet van 8 februari 2018 uit het volgende bestaat: "*de kinderen opsporen voor wie geen recht door het gezin wordt aangevraagd, het recht automatisch onderzoeken en de gezinsbijslagen [...] betalen*".

5. Ter uitvoering van de delegatie die haar is verleend om de modaliteiten van deze opdracht te bepalen, voorziet het ter advies voorgelegde ontwerpbesluit in artikel 10 dat "*voor de kinderen bedoeld in artikel 3 van het decreet van 8 februari 2018, het Openbare fonds op eigen initiatief alle nodige maatregelen neemt om kinderen op te sporen voor wie geen recht wordt aangevraagd*". Zij onderzoekt ambtshalve of er recht is op kinderbijslag en betaalt deze, indien van toepassing, uit. Het Openbare fonds voert deze opdracht voor het eerst uit vóór 31 december 2019 en daarna ten minste tweemaal per jaar. "Artikel 12 van het Ontwerpbesluit bepaalt eveneens dat "*het Openbare fonds de in artikel 10 beschreven opdracht uitvoert op basis van de informatie die het interregionaal orgaan dat het kadaster beheert, aan het fonds verstrekt*".

6. In de eerste plaats merkt de Autoriteit op dat de opdracht om kinderen op te sporen voor wie geen recht wordt aangevraagd in het licht van de opdracht die is toevertrouwd aan het in artikel 12 van het ontwerp genoemd interregionaal orgaan, overbodig is; dit is in strijd met het beginsel van de noodzaak van inmenging in de persoonlijke levenssfeer. Dit orgaan is namelijk al verantwoordelijk voor "*de identificatie van de kinderen van wie de rechten op kinderbijslag niet in het Waalse Gewest en in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie geactiveerd zijn (vergelijking tussen de gegevens in het kadaster, de KSZ of andere databanken)*", zoals blijkt uit artikel 4 van het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de oprichting van het interregionaal orgaan voor de gezinsbijslagen. Volgens de aanvullende informatie die van de gedelegeerde ambtenaar is verkregen, is het inderdaad dit interregionaal orgaan dat de nodige verbanden legt tussen de gegevens in het Rijksregister en het Kinderbijslagkadaster om de lijst van identificatienummers in het Rijksregister van kinderen voor wie geen recht op bijslagen is aangevraagd, aan het Openbare fonds mee te delen.

7. Deze vaststelling stelt de noodzaak in vraag om het Openbare fonds dezelfde opdracht toe te vertrouwen¹. Daarom moet deze overbodigheid worden geschrapt aangezien er geen relevante rechtvaardiging voor is.

8. Bovendien is het de verantwoordelijkheid van de Regering om te zorgen voor een correcte mate van voorzienbaarheid bij de verwerking van de gegevens die nodig zijn voor de opsporing van dergelijke kinderen; dit is momenteel niet het geval in het licht van artikel 10 van het ontwerpbesluit, dat alleen bepaalt dat het Openbare fonds "*op eigen initiatief*

¹ Afgezien van het feit dat deze bepaling van het samenwerkingsakkoord waarschijnlijk nog steeds het voorwerp moet zijn van een instemmingsdecreet van de Waalse wetgever.

alle nodige maatregelen neemt". Het ontwerpbesluit moet op dit punt worden herzien door de categorieën van gegevensverwerking die voor dit doel zullen worden uitgevoerd te vermelden (koppeling van welke gegevensbanken, door welke autoriteit(en) beheerd?...), de categorieën van verwerkte gegevens, de geraadpleegde gegevensbronnen en de bewaartermijn van de verwerkte gegevens.

9. Wat betreft de bepaling van de categorieën van de betrokken personen over wie het Openbare fonds in dit verband gegevens zal verwerken, stelt de Autoriteit zich vragen bij de in artikel 10 van het ontwerpbesluit gebruikte formulering. Het betreft "*kinderen bedoeld in artikel 3 van het decreet van 8 februari 2018*", d.w.z. de begunstigde kinderen die volgens de definitie in artikel 2, 7° van datzelfde decreet kinderen zijn die voldoen aan de voorwaarden om recht te hebben op kinderbijslag *en ten gunste van wie minstens één kinderbijslag wordt betaald*. In dit geval is het echter de bedoeling om kinderen op te sporen voor wie de familie geen recht heeft aangevraagd. De vaststelling van de categorieën van betrokken personen bij de gegevensverwerking die onder artikel 10 van het ontwerpbesluit valt, zal daarom dienovereenkomstig worden herzien. A-priori gaat het om personen die voldoen aan de voorwaarden voor het verkrijgen van het recht op kinderbijslag zoals vastgelegd in het voornoemde decreet van 8 februari 2018 en die gedomicilieerd zijn op het grondgebied dat onder de bevoegdheid van het Waalse Gewest valt.

10. Wat de geraadpleegde gegevensbronnen betreft, vestigt de Autoriteit de aandacht op de noodzaak om te voldoen aan artikel 6.4 van de AVG, dat een kader biedt voor de verdere verwerking van verzamelde gegevens voor een ander doel dan waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld. Bij gebrek aan een wettelijke bepaling die een duidelijk en voorzienbaar kader voor deze verdere verwerking biedt om een van de in artikel 23 van de AVG genoemde doelstellingen te waarborgen, met inachtneming van de beginselen van noodzakelijkheid en evenredigheid, mag het hergebruik van gegevens pas plaatsvinden na een positief resultaat van de compatibiliteitsanalyse die op basis van de in artikel 6.4 van de AVG genoemde criteria is uitgevoerd.

b. Kadaster

11. Artikel 12 van het ontwerpbesluit bepaalt dat het Openbare fonds deze opdracht van het opsporen van kinderen voor wie geen recht op kinderbijslag wordt aangevraagd, zal uitvoeren "*op basis van de informatie die het interregionaal orgaan dat het kadaster beheert, aan het fonds verstrekt*"².

² Dit ondersteunt de vaststelling dat de aan het Openbare fonds toevertrouwde opdracht tot opsporing overbodig is.

12. Om precies te bepalen om welk orgaan het gaat, moet artikel 12 worden aangevuld met de vermelding van de wettelijke bepaling op grond waarvan het is opgericht.
13. Wat het kadaster betreft, dit wordt in artikel 2, 7° van het ontwerpbesluit gedefinieerd als de "*referentielijst waarin alle actoren van alle dossiers van alle kinderbijslagfondsen worden geïdentificeerd*".
14. De Autoriteit merkt op dat een dergelijk kadaster noodzakelijk is voor de uitoefening van de openbare dienstverleningstaak van het betalen van de kinderbijslag die aan de kinderbijslagfondsen is toevertrouwd, aangezien dit het mogelijk maakt om wijzigingen in de fondsen te beheren, om te voorkomen dat er voor dezelfde begunstigde een cumul van toelagen ontstaat en om de automatische toekenning van de kinderbijslag te waarborgen.
15. Ter wille van de voorzienbaarheid moet in artikel 2, 7° van het ontwerpbesluit uitdrukkelijk worden verwezen naar de wettelijke bepaling die het bestaan van dit register en de doel(en) ervan vaststelt. Indien een dergelijke bepaling niet bestaat, moet in dit ontwerpbesluit worden vermeld voor welk(e) operatione(e)l(e) doeleinde(n) dit kadaster is of werd opgezet en wie de verwerkingsverantwoordelijke is³.
16. Bovendien moet, indien een dergelijk kadaster - door de aard van een nationaal of (multi-)regionaal toepassingsgebied - speciale categorieën gegevens bevat als bedoeld in artikel 9 van de AVG⁴; naast de passende waarborgen voor de fundamentele rechten en belangen van de betrokkenen, zoals voorgeschreven in artikel 9.2.b. van de AVG (sociale zekerheidsrecht), de rechtsgrondslag voor een dergelijk register voldoen aan de gebruikelijke kwaliteitscriteria van de wettelijke bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens. Daartoe wordt uitdrukkelijk bepaald wat het precieze doeleinde of de precieze doeleinden van het kadaster zijn, welke soorten gecentraliseerde gegevens nodig zijn om deze doeleinden te bereiken, hoelang de gegevens worden bewaard, van welke categorieën van betrokkenen de gegevens worden gecentraliseerd, aan welke ontvangers of categorieën van ontvangers de gegevens mogen worden verstrekt en onder welke omstandigheden dit mag gebeuren, en welke maatregelen er eventueel moeten worden genomen om een rechtmatige en eerlijke verwerking van de persoonsgegevens te

³ Volgens artikel 4, 1° van het voornoemde samenwerkingsakkoord van 30 mei 2018 is het interregionaal orgaan dat in het kader van dit akkoord is opgericht, verantwoordelijk voor het beheer ervan. Hieruit kan worden afgeleid dat het de verwerkingsverantwoordelijke is.

⁴ Sommige toeslagen voor kinderbijslag kunnen dergelijke gegevens onthullen (bijvoorbeeld toelagen voor kinderen met een handicap of ziekte; een supplement voor langdurige ernstige ziekte of arbeidsongeschiktheid).

waarborgen; en dit op evenredige wijze en in de mate die strikt noodzakelijk is voor de verwezenlijking van het met de instelling van een dergelijk register nagestreefde doeleinde. De verwerkingsverantwoordelijke van dit kadaster zal ook worden aangewezen bij of krachtens de wet, het decreet of de verordening, aangezien dit ook bijdraagt aan de voorzienbaarheid van de wet en de effectiviteit van de rechten van de betrokkenen die in de AVG zijn vastgelegd.

c. Toegang tot het Rijksregister

17. Artikel 12 van het ontwerpbesluit bepaalt dat "*het interregionaal orgaan via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid toegang heeft tot de gegevens in het bevolkingsregister*".
18. De Autoriteit stelt in de eerste plaats vast dat de gegevens in het Bevolkingsregister op grote schaal worden geraadpleegd via het Rijksregister (na toestemming) en niet in de bevolkingsregisters die in elke gemeente van het Koninkrijk op decentrale wijze worden bijgehouden.
19. Bovendien moet de ontwerp bepaling worden geschrapt omdat deze in strijd is met de wet van 8 augustus 1983 betreffende de organisatie van een Rijksregister van natuurlijke personen. Indien het interregionaal orgaan niet beschikt over een bestaande toestemming die is afgegeven bij Koninklijk Besluit (vóór 2004) of door het Sectoraal comité van het Rijksregister (vóór 2019), is alleen de minister van Binnenlandse Zaken bevoegd om toegang te verlenen tot het Rijksregister overeenkomstig de voorwaarden die zijn vastgelegd in de wet van 8 augustus 1983 (artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983).

Om deze redenen,

De Autoriteit

is van mening dat het voor advies voorgelegde ontwerpbesluit als volgt moet worden aangepast:

1. Schraping van het overbodige karakter van de opdracht om kinderen op te sporen voor wie geen recht wordt gevraagd of een voldoende rechtvaardiging (overwegingen 6 en 7);
2. Bepaling van de gegevensverwerkingen die voor deze opsporingsopdracht zullen worden uitgevoerd, in overeenstemming met de vereiste kwaliteitscriteria (overweging 8);
3. Rectificatie van de categorieën van personen die bij deze verwerking betrokken zijn (overweging 9);

4. Verwijzing naar de rechtsgrond voor de oprichting van het regionaal orgaan (overweging 12);
5. Verwijzing naar de rechtsgrondslag voor de oprichting van het Kadaster en het bepalen van het operationele doel waarvoor het is opgericht. Bij gebrek, het vaststellen van de essentiële elementen van dit ontwerpbesluit (overweging 15);
6. In het geval dat dit Kadaster gevoelige gegevens bevat, een wettelijk kader voor dit Kadaster in overeenstemming met overweging 16;
7. Schraping van artikel 19 van het ontwerp wegens strijdigheid met bovengenoemde wet van 9 augustus 1983 (overweging 19).

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum